

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Inter.”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.
Pentru economi: numai 5 cor. pe an!
Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Insertiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori. să fac reduceri de taxă insertiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.
Manuscripte nu să dau napoi.

„Ministeriu de naționalități”.

Părerea revistei maghiare „Igazság”.

E aproape ciudat lucru, să auzi vorbindu-să despre așa ceva în zilele noastre! În aceste zile mai încărcate, prin făuritorii politice din Pesta, de șovinism turbat, ca norii negri de vară, de fulgere și trăznete! Azi când fiecare urechiat rob al șovinismului, de pe la foile maghiare și de prin partidele politice din Pesta, crede că în aceea-și împlinește mai dumnezeiește chemarea de păzitor asupra viitorului acestei țări, ca să răcnească mai tare: că aici nimic nu este nemaghiar, aici și pământ și apă și aer și soare, e maghiar! Și toată vietatea ce calcă acest pământ, ce bea această apă, ce răsuflă acest aer, ce să încălzește la acest soare, e maghiar, maghiar, maghiar! Chiar și tu, care te simți a fi altceva, să știi că te minte capul tău, știința ta, te-a mințit tatăl-tău, și mamă-ta când ți-a spus altceva, dar tu ești maghiar!, — doar că ai „buzes valahe”, ori slovace, ori germane! Cel-ce alt credeu mărturisește, e »vînzător de patrie«, bun de a-i suci gîtul ori de-al da în Murăș și Tisa!

Intr'adevăr trăim zile atât de încărcate de șovinism nesuferitor, că mulți și dintre noi, parcă nici nu cutează a mai mărturisi adevărul deplin, că ce drepturi mari ni-să cad nouă în această țară, mult mai mari și decît cele cuprinse în programul nostru național! Și cînd noi le mai scriem prin foi, clatină din cap, par'c'ar zice:

Săraci de voi, la ce vă mai puteți gîndi!

Ci nu e așa. Uite, să găsim chiar și printre Unguri încă oameni, și numărul lor va spori încă, cari înțeleg că politica de azi dela Pesta nu poate duce la bine, — și își arată părerile lor cu totul deosebite de a celor azi la putere. Așa de pildă găsim în revista „Igazság” (Dreptatea), redactată de avocatul Dr. Pataj Șandor în Pesta, în numărul său pe Februarie, o notiță, care în căutarea dezlegării cu bine a hîrtuelii dintre Unguri și nemaghiarii din țară, aduce chiar un punct nou, care ar trebui să fie punct de cerere în programul nostru național.

Numita foaie vorbind de faptul că la 1867, pentru ca să împace pe Croații din Croația-Slavonia, guvernul de pe atunci le-a cerut conducătorilor acelor să-și spună odată toate doririle lor politice, ca să li-să deie ce să poate din ele, și li-s'au și dat, așa că ei să ocîrmuiesc acuzi de sine, cu limba lor în țară, cu universitatea lor, cu honvezimea lor, la care limba de comandă e cea croată, etc., — scrie:

„Cînd s'a încheiat pactul (buna-învoială la 1867 cu Austria și Croația) Francisc Deak a dat Croaților foaie albă (să-și scrie toate doririle pe ea), pe care aceia de atunci au mîzgălit'o cu multe de toate...”

„Dar în vreme-ce unei naționalități, Croaților (deși-s mai puțini ca Românil!) li-s'au dat la 1867 o autonomie (conducere de sine) așa de mare, pe atunci pe celelalte naționalități le-au împins în pasivitate prin măsurile lor cele pe dos. Au adus de adus o lege de naționalități tare liberală, dar pe aceea nu o duce nimeni în deplinire!

„Măcar-că politica vremilor ce să apropie, prorocește însă mînatatea mare ce o vor juca naționalitățile nemaghiare pe toate terenurile! Așa că va filipsă grabnică de măsuri cumînți și drepte!

Iar pentru a deslega cu bine această întrebare, ar fi foarte de recomandat înființarea unui ministeriu de naționalități, care cu pricepere, să pregătească toate acele obiecte (lucruri) pe care la noi obicînesc a le izbi în coaste analfabeții verzi din dietă, fără nici o înțelegere, numai cu asmuțări, cu zviriri cu piciorul, cu vorbe umflate dela Balmazujváros!..

Aici ar fi foarte la loc a urma pilda străinătății, și a încredința trebile atît de tăietoare în viața ale naționalităților, unui ministeriu anume, — dacă pentru dragul Croaților celor cu mult mai puțini, au știut înființa ministeriu croat!

Prin anii 70 la fiecare numire de juzi în treptele mai înalte (la Table, la Curie) erau oamenii cu deosebită luare aminte la aceea, ca acolo să ajungă un număr potrivit și de Sirbi și de Români, — dar mai tîrziu și această luare aminte la loc, a fost părăsită.

Iar dacă aceea s'a aflat de lipsă ca între cei 7 juzi de Curie unul să fie dintre naționalități, atunci și dintre cele 9 ministere, unul trebuie dat naționalităților nu numai pentru aceea, pentru asta li-să foarte cade după numărul lor, — ci și pentru aceea, că sunt foarte multe treburi, cari prin asta și-ar perde din dinții cei veninoși!..

Adecă: Un ministeriu al naționalităților, cunoscînd mai de-aproape trebuințele și dreptatea cererilor lor, decît cutare ministru de interne de azi, — ar putea da deslegare mai dreaptă multor din nevoile ce azi fac atîta înveninare în sînul popoarelor nemaghiare, căzute pe mîna tuturor nechemaților.

Cît adevăr!

Cătră alegătorii din cercul Oravița.

DI George Pop a adresat alegătorilor români, rămași credincioși partidului național din cercul Oraviței, următoarea scrisoare prin foi:

Iubiți frați alegători!

S'a terminat campania electorală din cercul Oravița!

Toată suflarea românească era cu privirile îndreptate spre D-voastră, așteptînd să duceți la biruință steagul partidului național.

Cînd îmi aduc aminte de iubirea ce ați dovedit față de mine, cînd reamintesc primiriile frumoase, de cari m'ați împărțat și cînd am văzut însuflețirea fără seamăn: eram de convingere, că cu un popor, care se arată atît de conștient și mîndru de ființa sa românească, va birui cauza noastră națională.

Și chiar contrarul s'a întimplat!

De adîncă mîhnire să umple sufletul meu, cînd văd, că așa ceva s'a putut întimpla și în cercul Oraviței!

Știm cu toții, și am văzut, cită silă s'a făcut cetățenilor alegători, știm ce presiune a dezvoltat puterea, pentru înfrîngerea partidului nostru, și cunoscută sunt toate mijloacele de corupțiune, ce s'au întrebuintat, pentru demoralizarea alegătorilor.

Dar cu toate aceste, un cetățean luminat și conștiu de drepturile sale, nu-și părăsește steagul, nu-și calcă cuvîntul dat, și dacă toată furia prigonitorilor, îl duce cu sila în tabăra contrară, și-l țirește peste voia lui, până la urna electorală: acolo trebuie să simtească în momentul de hotărîre, ce datorie grea împlinește, cu darea votului față de țară, față de neamul său! Acolo trebuie să înceteze frica, trebuia să amuțească șoptirile ademenitoare, și ar fi trebuit să biruiască singur numai cuvîntul conștiinței curate.

Asta v'am spus eu în toate vorbirile mele, cînd v'am făcut

vizitele împreună cu frații deputați din partidul nostru, și mare a fost bucuria noastră, când am văzut că majoritatea covârșitoare a alegătorilor își dau cuvântul, că va sta credincios lângă steagul național.

Precum a-ți stat d-voastră, cei tari în convingere, și credincioși cuvântului dat, la locul datoriei cetățenești și naționale așa trebuia să stea și ceilalți, și să nu-și păteze renumele odată câștigat.

Vă mulțumesc, on. alegători, și vă asigur, că amintirea zilelor, ce le-am petrecut în mijlocul d-voastră, va rămânea neștersă în sufletul meu, precum și stărnicia bărbătească, ce a-ți dovedit, stînd cu neclintită credință lângă cuvântul dat până în capăt.

Și când vă rostesc cuvîntul de mulțumită, vă conjur încă odată, să fiți statornici în credința voastră națională, să cultivați buna înțelegere între frați, să-i compătimiți pe frații, cari au rătăcit din calea adevărului și a datoriei, și să vă năzuți a-i readuce la calea cea bună, care nu poate fi alta, decît cea arătată de programul nostru național.

Cu aceste sentimente, vă sălutați, și vă poftesc tot binele, cu fericire.

Băsești, 5 Martie 1909.

Gheorghe Pop de Băsești.

Isprava unui avocat ungur din Geoagiul-de-jos!

— Primejdia alor 6 comune de pe Valea Geoagiului și două de dincoace de Murăș, de a-și perde averile cumpărate dela groful Kun! — Apucătură procătărăscă ungurească. —

Atragem luarea aminte a cetitorilor noștri din comunele Băcăia, Cib, Glod, Homorod, Renget, Almaș-mare, Romos și Orăștie, asupra articolului de mai jos ce ne vine dela un cinstit cărturar Român din Geoagiul!

Iată ce ni-să scrie:

Onorată Redacție!

Pentru buna îndrumare până mai este vreme, a celor pe cari îi privește, vă rog să binevoiti a da loc în mult prețuita foaie „Libertatea“ următoarelor:

Ca bietul țărar român de prin „Valea Geoagiului“ (mai bine i-s-ar potrivi numele de „Valea plîngerilor“), să nu ajungă la bunăstare materială și morală, căci doar dela această bunăstare atîrnă și neatîrnarea lui în toate, — să îngrijește pe aici multă lume, — precum voi arăta:

Groful Stefan Kun, răposat cu ani înainte, a avut moșii

mai în toate comunele noastre de pe „Valea Geoagiului“, a avut moșii în Geoagiu, Almașul mare, Glod, Cib, Băcăia, Homorod și Renget, ba a avut și pe hotarul Orăștiei și a Romosului. Moșia din Geoagiu a vînto în anul 1883 unui Ovreu, iar moșiile din comunele celelalte, le-a vîndut Românilor de prin acele comune! Cumpărătorii moșiilor însă, cum pe acel timp în Geoagiu nu era nici un avocat care să-i mai povățuiască pe oameni în treburi de astea de drept, — să vede că nu au umblat, ca acelea să li-se și intabuleze pe numele lor la cartea funduară, și până în anul 1905 au fost tot pe numele grofului amintit.

În 1905 inse, o ceată judeomaghiară din Geoagiu, aflînd prin avocatul judeo-maghiar Dr. Szegő așezat aci, că moșiile grofului, nu sînt intabulate pe cumpărători. S'au înțeles, ca pe ori-și-ce cale se scoată a vera „ungurească“ din minile Valachilor!

S'au pus dară pe lucru. Notararul din Geoagiu a luat „cazul de moarte“, a pus de moștenitor pe văduva grofului, cu toate-că groful avea și alte rude, a luat inventuarul, s'a ținut petractarea rămasului și moșiile s'au intabulat acum pe văduva grofului, Bethlen Rozália, care locuia în Seghedin!

„Cum să facem acum, și-au zis perciunații și pîtenații, ca să scoatem moșiile din minile Valachului după-ce pe hîrtie, iute; izbutirăm de minune a „limpezi“ lucrul? Prin proces, pe cale cinstită, nu o putem face, doar Valachii vor avea și ei la mîna „zapisuri“! —

Marele vătav al companiei acesteia „istete“, nou adusul de vînturi Dr. Szegő, le-a desfășurat planul său bine ticluit în următorul chip:

Văduva grofului, din îndurarea noastră azi proprietara moșiilor, să află cu locuința în Segedin; eu încă am acolo un cumnat; fac contractul gata, îl trimit cumnatului meu cu aceea, să să ducă la grofoaia, și imbiindu-i suma de 1200 cor. pentru moșie, se o cumpere și se și-o intabuleze pe numele lui! —

Așa s'a și întîmplat. Grofoaia vîzînd, că capătă 1200 cor. de cînstete, a scris contractul și cumpărătorul de rea credință, și-a intabulat moșiile pe numele lui!

Fiînd cumpărătorul de nou rea credință, știau, că tot nu pot scoate faptic moșiile din minile Valachilor, deși pîn'aci, pe hîrtie, a reușit treaba bine!

Tot la indemnul vîntului

Szegő, s'a pus „cumpărătorul“ nou și-a ridicat un împrumut ipotecar (pe intabulare) de 3500 cor. dela o bancă din Cluj, cu numele „Kolozsvári kereskedelmi bank“, cu gîndul, firește, că nu va plăti, și așa banca va cere licitațiunea pe moșii! Cumpărătorul prin licitațiune, cine o fi (tot dintre ei, poate), va scoate apoi moșiile și faptic din mîna Valachilor, etc. ba să iscă și procese, ceea-ce încă aduce ceva vîntului la cancelarie!.

Toate s'au întîmplat întocmai!

Banca a cerut licitațiune, care s'a și orînduit la oficiul de cărți funduare din Geoagiu, prin decisul 6320/908. Licitațiunea e pusă pe zilele din 16--20 Martie a. c. Că pe moșia de pe hotarul Orăștiei și a Romosului e pusă licitația ori ba, nu am cunoștință. —

Decarece banca prin reprezentantul (avocatul) ei, a cerut ca licitațiunea pentru toate moșiile să să țină la oficiul de cărți funduare, și nu în fiște-care comună, și deoarece oficiul de cărți funduare cu toate astea a rînduit ținerea licitațiunei în comunele pe cari le privește, ca să știe și oamenii ee ele!, s'a dat apelație de cei cari doreau licitația aci, în cancelaria cărților fundare! Până azi însă nu a mai venit hotărîrea tablei și așa încă nu să știe, că licitațiunea unde să va ținea? —

Moșiile să află în foaia funduară a comunei Băcăia Nr. 152., a comunei Cib Nr. 6., a comunei Glod Nr. 87; a comunei Homorod Nr. 189; a comunei Rînget Nr. 236.; a comunei Almașul-mare Nr. 526; a comunei Romos Nr. 2567, și a orașului Orăștie Nr. 896. —

Domnii preoți din comunele respective, cred că știu cine sînt proprietarii adevărați ai acelor moșii: Români cei tîndădăloși și lăsători de azi pe mîne, cari nu și-au văzut de intabularea moșiilor cumpărate, — pentru aceea ar face bine, aca-că ar aduce la cunoștința aceluia, că ce-i așteaptă! —

De astea ne fac nouă pe aci aceea, pe cari noi cu bani câștigați cu amar, îi ținem și-i îngărășăm!

Cînd ni-se vor deschide și nouă ochii, ca să vedem de cine avem să ne ferim?

Lucrul ce ni-să împărtășește aci, e atît de revoltător, și ne dezcopere fapte atît de urite, încît nici n'am cîteza să le punem în foaie de nu ne-ar veni dela o mîna de deplină încredere și care

a văzut actele, hîrtiile, și pe te-meii aceluia vorbește!

Lăsăm la dreapta judecată a publicului nostru cetitor, cum să numească fapta asta procătărăscă a protacărului jidov-maghiaron Dr. Szegő din Geoagiu!?

Noi azi numai atît vrem să mai spunem, cine e acest Szegő. E om mai bătrîn ca tînăr, încăruntit în munca sa de avocat, deci „omul legii“, de aceea știe răsuci așa de meșter paragraful legii de pe hîrtie fără privire la dreptul vieții adevărate.

Și a fost mulți ani de zile avocat în Baia-de-Criș, în Zarand, unde a fost totdeauna unul din cei mai vajnici prigonitori ai Românilor, călcător în picioare a drepturilor lor și slugă a domnilor zilei.

La alegerile de membri la congreaga comitatului, pe cine vedeai președinte, ori mai aproape de președinte al alegerilor cari să inoate în volnicie față de alegătorii români? Pe Szegő, procătărul! La alegerile de deputați și peste tot locul, cine era cel mai infocat „apărător“ al celor de pe lângă oala puterii, și brutal nesocotitor al poporului? — Szegő Pișta, avocatul!

Românii din Baia-de-Criș și jur îl știau pe de rost cu toate isprăvurile lui, — și de aceea, ca oameni cumînți, au și început a face gol și pustiu în jurul cancelariei acestui străsnic om! Și în cîțiva ani, năpraznicul patriot fu silit a-și lua carafusele și a-și căuta cuib nou. Și l'a aflat în Geoagiu! Că doar în rare locuri poți găsi popor mai primitor pentru toți adușii de vînturi ca în această vale!

Și a început a să încălzi puil de el, că Români de pe Vale începură a-i bate la ușe și a-i aduce creițaruși, sărăcuțului, să aibă și el cu ce trăi!

Și văzurați ce „mulțam“ le știe el da? Văzurați pe cine încălzirăți la sîn, bieților Români de pe acea vale? Pe cel care făurea în tăcere un plan întreg și mare, prin care să lovească pieziș în atîtea comune și în atîța bieți proprietari români!

În loc ca, dacă a simțit greșala lor, să cheme pe acei proprietari la sine și să le spună: haidati să vă intabuleze averea, oameni buni, că uite ce ar putea face cu voi un om mișel, dacă ar voi!

Nu discutăm mai departe asupra acestui urit complot în contra bunului atîtor Români cumpărători dela groful din vorbă! Ne doare însă inima vîzîndu-l atîta de încurcat prin apucăturile advocătești fără inimă, descrie mai sus! Și așteptăm ca frații noștri aceea, să ducă frumos naintea legii pe făuritorii acestei apucături, — care de altfel reoglindește de minune toată bună-tatea, toată bunăvoința cu care a numiți căpătuți de printre noi, și poartă la inimă față de poporul nostru!.

Ce scriu foile

după înfrîngerea dela Oravița?

Cu mîngăere sufletească vedem că foile noastre naționale, toate se fel gîndesc și judecă faptul dela Oravița.

celesc bine, scriu literele de-a binele, fac socoata Indestulitor, și-s cu carte azi! Au fost lăudați și îndemnați a da numai înainte cu asta! Pe urmă le-au dat atestate, cari a-deveresc că au învățat cetitul și scrisul, și cu acele atestate vor dovedi la vremea sa, că știu carte, ca să fie luați în lista de alegători!

Pentru curs și-au scos slobozenie dela ministru și în temeiul aceleia au dat și atestatele.

Pildă viuă pentru ai noștri. Să facă asemenea. Ceară și ei slobozenie, care nu să poate să li-o respingă, și urmeze a da carte poporului și a nu-l lăsa și acum mai napoi ca celelalte neamuri. Că Românii încă mai ușor la cap, mai repede învață!

Cătră obștea mireană din dieceza gr.-or. a Caransebeșului, adresează floarea inteligenței noastre române din Lugoj, Sacul, Făget, Mehadia, Buziaș, Ciacova, Virșeț, Oravița, Caransebeș, Panciova, Orșova, etc., — un cald și temeinic apel, prin care roagă poporul să bage bine de seamă la alegerile de deputați sinodali mireni pentru sinodul din Caransebeș — și să nu-și dea voturile sale pentru candidații anticristici alui Burdea, care vrea să pună mâna acum și pe biserică! El și agenții și slugii săi (și prin el slugii guvernului din Pesta) vreau să scoată acum aleși la Sinod tot deputați burdiști, ca apoi să facă și o alegere nouă de episcop și să-și aleagă pe un om care să fie unealtă în mâinile acestui primejdios vînzător de neam!

Stăruim și noi, ca la orice lucru bun, ca poporul nostru din aceea dieceză, să-și dea în 21 Martie n. voturile sale numai pe bărbații pe care li-i recomandă apelul de care vorbim, a cărei candidații sunt:

Pentru cercul Valea-Boului: Dr. C. Popescu, Dr. P. Mladen; pentru cercul Lugojului: Dr. Mocioni, Dr. Dobrin; Zgribești: Dr. Petrovici, deputat, Dr. Florea; Făget: Titu Hațeg, Dr. Iosif Popovici; Coșava: Dr. Popescu, Dr. Gârda; Buziaș: I. Marcu, Bar. Duca de Cadar; Jebeli: Gh. Serb, Dr. Cioloca; Ciacova: G. Breban, Dr. Coste; Fizeș: Dr. Roșu, Dr. Braniste; Virșeț: Dr. Zepeneag, Dr. Proșteanu; Iam: Dr. Novac, deputat, Iuliu Tămășel; Sasca: Dr. Corneanu, Dr. Grosianu; Oravița: Ilie Trăilă, Dr. Nedeleu; Reșița: I. Budintianu, G. Jianu; Caransebeș: Ioța Biju, P. Drăgălina; Teregoava: I. Jianu, Cornel Corneanu; Mehadia: Generalul Nicolae Cena, Dr. I. Popovici; Bozovici: Dr. Sirb, Aurel Macă; Satul-nou: Dr. Birescu, P. Stoica; Bocșa-montană: Dr. Oprea, Dr. Petric.

Cei-ce nu vreau să bage duhul

lui anticrist și în biserică, — voteze cu aceștia!

Pentru nenorociții din Italia, colecta „Tribunei“ să urmează înainte. A ajuns a aduna 3500 cor. până acum. Afară de ce au adunat bisericile și foile din Pesta.

„Lugojana“ — „Albina“. La Lugoj s'a întâmplat o schimbare în sămnată în viața băncii „Lugojana“, care și-a ținut adunarea generală la 4 Martie. În această adunare, acționarii au hotărât a preface banca în filială a băncii „Albina“ din Sibiu, avînd a primi acții de ale „Albinei“ în prețul acțiilor ce ei aveau la „Lugojana“: Pentru tot 2 acții de-ale „Lugojanei“ capătă cite-o acție de-a „Albinei“. Cu conducerea noii filiale, care va fi acum mai puternică de-cum era banca „Lugojana“ de sine, — e încredințat ca dirigent dl Dominic Rațiu, fost contabil la „Albina“ în Sibiu.

Răzbunarea miresei părăsite! „Drapelul“ din Lugoj, scrie, că Vineri seara în săptămîna trecută, Dr. Ioan Cădăriu, candidat de adv., care era să se cunună Sâmbătă, mergînd dela mireasa sa cătră casă, a fost pîndit în stradă de fosta sa mireasă, Elena Abuceanu.

Zăbindu-l, mireasa părăsită a mers spre el și a tras asupra lui 5 focuri de revolver.

Două pau lovit pe Dr. Cădăriu în cap, rănindu-l greu.

Medicii veniți în ajutor n'au nădejde de a-l putea scăpa.

Elena Abuceanu s'a dus de bună voe la poliție, și a recunoscut fără încunjur faptul său!

Mari vărsări de ape în România. Din România vin de zile tot știri triste despre mari revărsări de ape, pe urma topirii prea dintr'una a zăpezii celei multe ce să grămădise. Așa mai nou cetim prin foile din Țară, că Luni noaptea riul Vedea s'a revărsat din nou la orașul Alexandria, inundînd strada Brătianu.

În județul Vlașca mai multe comune au fost inundate, între cari Călugărenii, Costinul și Clejani.

În Fălciu, riul Bîrlad s'a umflat și amenință linia Crasna-Huși.

La Iași inundațiile sunt mult mai mari. Peste 500 de case din mahalalele învecinate cu Bahluiul sunt sub apă! Pagubele pricinuite de inundații sunt foarte mari. Desnădejdea oamenilor e mare. Mulți și-au pierdut avutul rămînînd muritori de foame. Unii locuitori, deși amenințați a fi înecați de ape n'au vrut să părăsească avutul și locuințele lor inundate!...

Riul Ialomița a inundat din 3 părți comuna Slobozia.

Și altele.

Un rămășag sfîrșit cu moarte!

Un fecior din comuna Dere (comit. Sătmar) cu numele Szimay Șándor, s'a rămășit cu mai mulți tovarăși ai săi, că el va sări de pe turnul bisericeii.

Satul întreg ieșise înaintea bisericeii ca să vadă dacă Szimay să țină de rămășagul făcut!

Szimay s'a ținut de cuvînt: a sărit, dar și-a plătit îndrăzneala cea mare, cu viața, murind aci îndată pe loc.

Aviz.

Mult stimaților mei pacienți și onoratului public aduc la cunoștință, că depărtîndu-mă la Budapesta spre a mă specializa în ramul morburilor femeiești, în ramul ocu- listic, și a asculta cursul dentistic al științelor medicale, în lunile Martie și Aprilie voi fi absent de acasă.

Orăștie, la 9. Martie 1909.

Dr. Cornel David, medic.

Cît ar costa războiul? Foaia militară, scrisă de oficeri, „Danzer Armeezeitung“ din Austria, face o socoteală cît ar costa războiul pe Austro-Ungaria spre a bate și sumpune pe Serbia și Muntenegru?

Sirbia, zice foaia, ar avea pe hîrtie 400.000 de soldați, la 2 $\frac{1}{2}$ mil. de locuitori. Ministrul de războiu al Sirbiei s'a lăudat că va putea pune pe picior de războiu 250.000. În adevăr va avea 160.000, din cari 110.000 cu puști moderne, iar 50 mii cu puști felurite, vechi.

Austro-Ungaria ar avea deci nevoie de 160.000, iar dacă Italia și Rusia n'o împedecă, va trebui să trimită 240.000 spre a isprăvi cît mai repede. Mai ținînd seamă de trupele de sprijin, etc., i-ar trebui Austriei 300.000 oameni.

Muntenegru are 247.000 de locuitori, cu 40.000—50.000 de bărbați în stare de a purta armele (că acolo tot omul e soldat!)

Cît ar ținea războiul? Cu Sirbia cel mult două luni dela mobilizare. La acea dată ar fi scoasă din luptă partea de căpetenie a armatei ei, iar țeara mai toată ar cădea în mâinile năvălitorilor. Spre a liniști țeara și a stărpi bandele, ar fi nevoie de patru luni și de 80—100.000 de soldați statornici acolo.

În Muntenegru ar trebui 2 luni de războiu și 4 de pacificare, cu 20—30.000 de oameni.

Cheltuiala ar fi 12.50 coroane pe zi de soldat, socotînd și sprijinul dat familiilor lor. Pentru cele 2 luni de războiu ar trebui 300 de milioane. Pentru cele 4 de pacificare, 180 mil. Penziile pentru nevolnici, nu să numără aici, cari ar face 100 de mil. Mai sunt 100 de milioane cheltuite cu punerea armatei în stare de a purta războiu. În total ar sui războiul cu Sirbia la 700 de milioane cor!

Adunarea generală ordinară a „Societății meseriașilor din Blaj.“

Duminecă în 7 Martie n. c. și-a ținut „Societatea meseriașilor din Blaj“ a VI-a adunare generală ordinară, sub conduceroa înțeleaptă a prezidentului ei, dl Gavril Pecup, profesor gimnazial.

Adunarea a fost deschisă prin prezidentul ei, care în cuvinte alese și calde, fiind de față un număr public, a arătat sporul ce l'a făcut Societatea în cursul anilor premergător. A îndemnat pe meseriași la o muncă tot mai serioasă, și mai presus de toate le-a legat de inimă încunjurarea luxului, care în timpul din urmă, tot mai mult să simte și la meseriașii noștri.

Multă recunoștință datorește aceasta societate neobositului ei prezident, sub conducerea căruia să ridică tot mai mult clasa meseriașilor noștri și Societatea lor.

În nădejde că toți meseriașii consimt cu Dsa, Dl Ioan Maior, provizorul curții metropolitane, a ținut să-i mulțamească dlui prezident — în numele meseriașilor, pentru dragostea cu care conduce Societatea.

S'au ales membrii de onoare: Rev. Dn Dr. Augustin Bunea, Dnl Dr. Iuliu Maniu, și măestrul nostru Iacob Mureșan, profesor de muzică.

S'au înscris mulți dintre cei de față membrii ordinari și pe viață, dintre cari amintesc pe D-nul Ioan Maior provizor dominal, Dl Ioan V. Vancea rig. în drept ș. a.

După acestea a luat cuvîntul dl deputat Dr. Iuliu Maniu, care într-o vorbire măiastră și-a arătat mîndria și fericirea ce o simte, cînd să află în mijlocul meseriașilor, a căror soarte îi zacă foarte mult la inimă. L'a încurajat la stăruință în munca lor și le-a făgăduit și din partea s' tot sprijinul! Le-a legat de inimă și iubirea de neam, lege, pe lîngă dragostea pentru meseria ce unul fie-care a îmbrătoșat. A fost viu și lung aplaudat. Meseriașii sunt mîndri, că au putut alege ca membru de onoare al Societății lor pe un bărbat Dl Dr. Maniu.

A urmat apoi raportul cassarului, care a fost mulțamitor.

În sfîrșit prezidentul adunării dl G. Precup, a făcut propunerea, ca să se deschidă o colectă, pentru a să edifica o casă proprie a meseriașilor, unde să le fie cassina și unde să fie hala de vînzare a meseriașilor români, așa cum e în Sibiu și alte centre românești. Propunerea a fost primită cu mare în-sufletire din partea tuturor. Dl prezident a început colecta cu 50 coroane au contribuit apoi la colecta și s'au înscris în listă mai mulți fruntași, astfel, că în decurs d

citeva minute suna înscrisă fu 700 coroane, și e nădejde, că în timp de 2-3 ani, societatea să-și poată intrupa dorința! Încheindu-să apoi adunarea, cei de față s'au îndepărtat deplin mulțumiți de faptul zilei și plini de bucurie, că societatea meseriașilo nostri români, a înaintat cu un pas mai mult,

Imc.

Pentru negustori: hirtie de pachetat să află de vânzare la Administrația „Libertatea”!

= Nr. 6, 7, 8, 9, din „Libertatea” a. c. nu mai avem! Nu-l mai putem trimite!

Cap lîmpede, nervi tari, somn sănătos vom avea, și nu o să ne supere dureri de stomac, nici stări nervoase, folosind veritabilul Fluid-Elsa alui Feller. Duzină de probă, franco, 5 cor. — Nu vom cunoaște infundarea la scaun, haemoroide etc. folosind Pilule-Elsa alui Feller pentru mânat. 6 cutii franco 4 cor. Veritabile numai la Eugen V. Feller în Stubica Centrala 119. (comit Zagreb).

Abonament

la „Libertatea”

cu „Foaia Interesantă” și „Tovărășia”

deschidem și pe anul 1908, cu prețurile din fruntea foii.

Prețul e: 8 cor. pe an; plugarilor să dă cu preț scăzut la 5 cor. pe an.

Unde să cer mai multe abonamente pe o singură adresă, avînd a'și duce ortacii foile dela cel ce le primește pe roate, — dăm toate trei foile pentru numai 4 cor. 40. fl. de un abonat. Cel-ce le primește are însă să adune banii nainte dela toți pe cel puțin jumătate de an. Pe credit nu să trimit nimănui!

Pentru America 2 și jumătate dolari pe an!

Dela „Secția Industrială”.

CONVOCARE

„Secția industrială” a „Reuniunii Economice române din Orăștie” invită prin aceasta pe toți membrii și binevoitorii reuniunii la adunarea generală, ce să va țina *Duminecă în 21 Martie n. 1909*, la orele 3 după amiazi în localul „Secției” (strada Ciorogarilor).

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul anual al comitetului.
  2. Revidarea și aprobarea socotelilor anuale încheiate.
  3. Intregirea comitetului.
  4. Eventuale propuneri.
- Din ședința comitetului dela 7 Martie n. 1909.

George Suciu, secretar. Adrian Cristea, președinte.

Boală englezască.

Nutremintul ales și concentrat ce găsum în Emulzia lui SCOTT nutrește, întărește și îndreptează oasele.

În decuusul folosinței acestei medicini, mușchiul din jurul oaselor să întărește și însănătoșează. Starea generală a sănătății, în timpul întrebuintării medicinei

„Emulzia lui SCOTT”

să îmbunătățește cu totul repede, și copiii cari sufer de această boală, capătă obraji tocmăi așa de rumeni și de veseli ca cei sănătoși! Medicii statornic recomandă folosirea

La cumpărarea medicinei Emulzio, va rugăm să cu atenție la marca de scutire SCOTT — pescarul.

Emulziunea SCOTT

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fl.

Să capătă în toate farmaciile. (178) 25-28

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobat din partea Prea Veneratului Conzistor Archidicesan, cu datul de 12/25 Iulie 1908. Nr. 8063 Epitr., prin aceasta să publică concurs de licitațiune publică minuendă, pentru darea în întreprindere a reconstruirii bisericii gr. or. din Ormindea protopresbiteratul Zarand. Turnul rămâne neschimbat.

Licitațiunea să va țina în 13 April n., a treia-zi de Paști, în localul școlii.

Prețul de strigare este 12.000 cor. avînd comuna bisericească a da materialul brut, adică: piatra, cărămida, nășipul și varul.

Licitanții au să depună vadiu de 10% înainte de începerea licitaț unei, acceptabil în numărul sau hirtii de valoare.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a angaja la lucru pe acel întreprinzător, în care va avea mai multă încredere.

Spese de călătorie și diurne nu să dau.

Planul, preliminarul de spese și toate condițiunile, să pot vedea oriși-cînd la oficiul parochial din Ormindea (îngă Băiță, în Zarand).

Ormindea, din ședința comitetului parochial ținută la 6 Martie n. 1909.

Nicolau Popp, Avram Lăslău, preș. com. par. notarul comit.

Viați Vasiliu Damian, protopresbiter. (314) 1-2

Căsătorie.

O fată din popor, aflătoare azi în orașul Cleveland din America, avînd avere de 14.000 cor, — dorește cunoștința unui bărbat potrivit, de aici din țară, în scop de căsătorie. Să aibă și el avere macar pe jumătate cit ea. Scrisorile ce vor sosi, le va trimite administrația „Libertății” la adresa fetei. (290) 3-3

Arătăm aici distinsul „Fluid-Elsa” alui Feller, care precum însine ne-am convins, e cel mai bun leac de casă, căci influențează liniștind durerea, însănătoșind, improspătînd, întărînd musculatura și carnea, încetînd slăbirea membrilor și aprinde-re. Vindecă veninare, reumă, dureri învechite, nervositate, junghiuri în coaste, influența, dureri de mâni, de cap, picioare, dinți, de crucea spatelor, slăbia de ochi, migrena și multe alte boale aci neînsirate. Fluidul-Elsa alui Feller e folosit cu efect și contra tusei, răgușelei, durerii de gît și de pept, stărilor de friguri, morburilor din curent ori răceală. — Veritabil: numai dacă fiecare sticlă are numele „Feller”.

12 sticle mici ori 6 duble franco 5 cor.: 48 mici ori 24 duble 16 cor. franco.

— Îți mai spunem, că mii de inși folosesc contra durerii de stomac, scîrziuri, neapetit, infundare, anemie, — Pilulele de minat „Elsa” Rhabarber alui Feller. 6 cutii 4 cor. franco, 12 cutii cor 7'60. — Fluid-Elsa și Pilule-Elsa veritabile la: Apot. de curte E. V. Feller, Stubica Centrala Nr. 119. (c. Agram.)

„Ardeleana”

instituit de credit și economii, societate pe acții în Orăștie (Szászváros).

La institutul de credit și economii „Ardeleana” societate pe acții în Orăștie este de ocupat un post de

practicant de bancă

cu o remunerațiune stabilită de Direcțiune.

Cei-ce voesc a obține acest post au a-și înainta cererile lor provăzute cu atestate justificative la direcțiunea institutului cel mai tîrziu pînă în 31 l. crt.

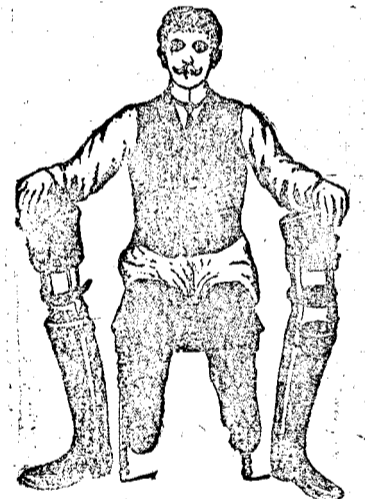
Dela petenți să cere să fi absolvat cu atestat de maturitate scoala comercială și să cunoască limba română și maghiară. Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Orăștie, 12 Martie 1909.

(318) 1 1 Direcțiunea.

L'AU AMPUTAT!

Picioarele și mâinile măestrite, cum și unelte de umblat și răzimat, pregătite de KELETI sunt, după părerea celor mai renumiți medici, cele mai bune în lume!

Umblare elegantă și ușoară! Garanță pe mai mulți ani! PREȚURI MODERATE! Institutul meu orthopedic cu existență de 30 ani, dă deplină chezeșie că uneltele luate la mine sunt pregătite nececeptionabil, specialist!

Descrieri ilustrate trimite franco și gratis:

I. Keleti fabricant chirurgic de unelte de legături artificiale.

Budapesta, V. Koronaherezeg u. 17.

Atențiune!

Nu-ți comanda altoi de viie, mlădițe de viie, pînă nu ceri catalogul cu prețuri dela mine! Miia de altoi cu rădăcină 140 cor., soiul Delawre 100 cor. miia.

Adresa: SZIGYÁRTÓ NAGY MIHÁLY Felső-Szeged, Somogy megye

(227) 17-25.

SOCIETATEA PE ACȚII PENTRU EXPLOATAREA ȘI EXPORTUL APELOR MINERALE UNGARE (Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli Részv.-Társ.) Budapesta, V. Bathorintezu 5. Depozit general la Firma Hermann Nussbaum, Deva.

Sunt în depozit și să vînd, în schimbul sticlelor, următoarele:

Borszék, izvorul principal	De Boholt	Horgász — Hankó
Borszék, izvorul Kossuth	Előpatak (Válcele)	Kásson-Jakabfalva
Borszék, izvorul Baltazar	Rákosul-sup. „Maria”	Kásson-Salutaris
Matild, izvorul Bodok	Fehérkö	De Repat
Boross	Gloria	Selter-sácuiesc
Borkegy	Izvorul „Hebe”	Stojka.
- 2-30 (306)

CONVOCARÉ

Onorați membri ai »Reuniunii rom. de înmormintare din Orăștie« sunt prin aceasta invitați, în înțelesul §-ului 14 litera f) din statute, a participa la

a XII-a adunare gen. ordinară a Reuniunii, care să va ținea *Duminecă în 8/21 Martie a. c.*, în o sală a școlii gr.-or. române din loc, îndată după eșirea din biserică.

La ordinea zilei:
Agendele prescrise de statute:

Raportul comitetului asupra anului de gestiune 1908.

Raportul cassarului despre starea averii Reuniunii;

Eventuale propuneri, înștiințate la vreme, după statute.

Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.

Orăștie, la 7 Martie n. 1909

Nicolae Trif, președinte.

Ioan Moța, secretar.

Insoțire de credit în Balomir.

Convocare.

Onorații membri ai »Insoțit de credit în Balomir« prin aceasta să convoacă la ședința

adunării generale ordinare,

care să va ținea în Balomir la 28 Martie 1909 st. n. la 2 oare după prinz, în localul școlii.

OBIECȚELE:

1. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1908 și prezentarea bilanțului anual.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, referitoare la împărțirea profitului curat.
3. Alegerea de membrii în locul celor ieșiți din direcțiune și din comitetul de supraveghere în urma vechimei și a repășirii.
4. Votarea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru anul de gestiune 1908.
5. Eventuale propuneri.
6. Alegerea alor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.

Balomir la 10 Martie 1909.

(315) 1—1

Active.		Contul Bilanțului la 31 Decemvrie 1908.		Pasive.	
	K.	f.		K.	f.
Cassa în număr.	1.025	04	Depuneri și părți fundamentale	6.712	50
Oblig. cu cav.	32.008	45	Fond de rezervă	403	71
Mașini agricole	342	80	Fond agricol	540	—
Interese restante	187	01	Cont curent Ardeleana	24.683	—
		33.563	Prodiverse	12	46
		30	Donaț. neridicate	144	58
			Interese anticip.	430	75
			Profit curat	636	30
				32.927	—
				K	33.563
					30

Spese		Contul Profit și Perdere.		Venite.	
	K.	f.		K.	f.
Interese după depuneri și părți fundamentale	276	79	Profit transportat	4	05
Interese de Cont-curent	1.580	30	interese dela obligațiuni	2.836	58
Con'trib. directă	93	47	Provisiuni	123	13
„ de 10%	27	68		2.959	71
Spese	349	22			
Profit curat	636	30			
	K	2.963		K	2.963
		76			76

Balomir, la 31 Decemvrie 1908.

Nicolau Suciu președinte.

Toma Vulcu cassar.

DIRECȚIUNEA:

Bonța Avram, Adam Ioan I. Iacob, Ioan Adam I. Petru, Dragoșin Fleșer, Ioan Mihail I. Todor, Avram Adam.

Sabsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă.

315) 1—1 Balomir, la 10 Martie 1909.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Arion Balomiri președinte, Radu Zunca, Luca Jibotean, Ioan Cristea, George Bonța, Avram Muntean.

2 băeți

care au macar 1 ori 2 clase civile ori gimnaziale, -- să primesc numai decât în prăvălia de manufactură și ferărie a subscrisului.

Condiții după invoială.

George Ivașcu
comerciant în Abrud
(Abrudbánya).

(302) 3—3

De vrei să știi descînta

la joc și la ospete, — trimite 44 fil. lui *Ilie Vârșandan* în Saturău (Szaturó, u. p. Guraboncz), și îți va veni cartea „Descîntece de dragoste!“ 1—1

Strămutare de local!

Subscrisul aduc la cunoștință On. public din loc și jur, că cu 1 Decemvrie 1908 mi-am strămutat lucrătoarea de

pantofărie

din strada Apei Nr. 21 în Piața mare în casele Domnului Dr. I. Popp.

Rugindu-mă de binevoitorul sprijin al on. public, semnez cu toată siima

Petru Sponor
măestru pantofar
în Orăștie.

(304) 2—5

Casă de vînzare.

În Orăștie, strada bisericii vechi, este de vînzare din mîna liberă casa cu nr. 11, stînd din 3 odăi, cugnă, pivniță, grădină.

A să adresa la

Emma Dinges,

Orăștie, Strada Cirogarilor Nr 7.
(303) 3—3 (Schuster Gasse 7).

Nutreț!

La arîndatorul Paul Ulrichshofer din Binținți, (lîngă Orăștie), — să află de vînzare *fin și trifoi!* Adresa:

Paul Ulrichshofer

în Binținți (Benczencz u. p. Sz.-Város).
(317) 1—3

Practicant de apotecă,

află aplicare în farmacia subscrisului.

Cel puțin 6 clase gimnaziale să recer negreșit.

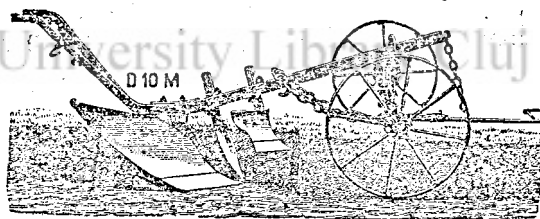
Pentru informații mai de aproape a se adresa.

Cornel Demeter,

farmacist, Orăștie (Szászváros).

(315) 1—2

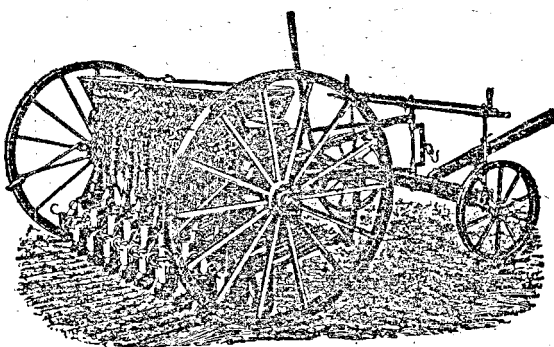
**Depozitul CAROL F. JICKELI
Alba-Iulia și Sibiu.**

Pluguri diferite!

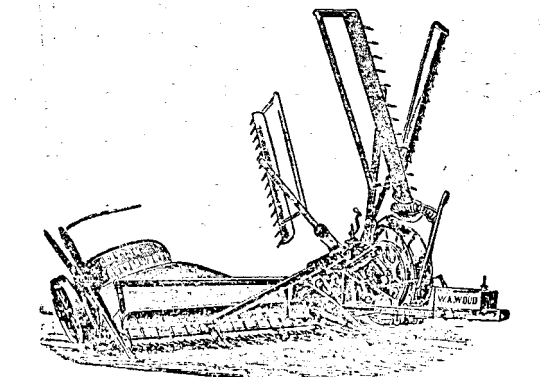
Cultivatori!

Grape de fer!

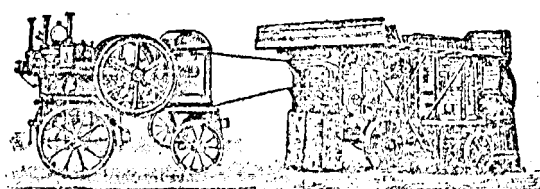

Mașini de sămănat, sistem mai nou!

Mașini de secerat, americane!

Mașini îmblătitoare cu mîna și putere de cai, sau cu motoare de benzin ori oleu natural! Fabricat german! — Sunt cele mai sigure în lucru, simple, și le poate conduce orice om nespecialist!

Mașini de scărmanat lîna folosite dar în stare bună, încă să află ieftine!

(308) 2—10

Sunt și alte mașini agricole în

**Depozitul CAROL F. JICKELI
în Alba-Iulia și în Sibiu.**

2 învățăcei

unul pentru meseria de *faur* (covăcie), și

unul pentru *rotărie*, —

să primesc numai decît în lucrătoarele subscrisului.

După învoială, vor primi îmbrăcăminte de acasă (slujind mai puțin) sau îi îmbrac eu, servind în schimb ceva mai mult ca învățăcei.

Etate 14—15 ani.

FARKAS JAKAB

în Orăștie, vis-a-vis de școala rom.
(293) 3—3

Vin bun!

La subscrisul să găsește de vinzare vin de calitate cea mai fină, produs pe coastele dela Șiria (Világos), și anume:

Rizling curat, Rouge și Mustafer,

foarte bine îngrijit! Să vinde dela 50 litri în sus, cu *32 cor. hectolitru*. Să vinde la olaltă sau separat. Separat e mai scump. Vin curat *dela deal*, nu de grădină sau de câmpie! Fără drojii!

Pentru ori-ce informații mai de aproape, vă adresați la vinzătorul:

Petru Benea,

proprietar de vii în Șiria,

(258) 9—10 Világos, comit. Arad.

IMPORTANT
pentru
suferitorii
de stomac!

Lipsa de poftă, durerile de stomac, răgăeli, slăbire de stomac, conturbări de mistuire, durere de cap, sărăcie desinge, etc. înceată îndată folosind universal renumitele

Picături de stomac BRADY,
veritabile. Multe mii de scrisori de recunoștință și mulțumită!

Sticlă mică cu instrucția, 80 fl., sticlă mare 1 cor. 40 fl.

Să capătă în toate apotecele.

Depozit principal: **C. BRADY** la „Regele Ungar”
WIEN, I., Fleischmarkt 1. Depot 260

de unde la cerere să trimită gratis interesanta: „Broșură specială”
Trimțind 5 cor. și vin 6 sticle mici, pentru 4 cor. 50 f. 3 sticle mari, franco.

Să ne ferim de imitațiuni. Adevăratele picături de stomac Brady trebuie să fie cu marca și subscrierea din chipul de mai sus!

Ofert extraordinar!

4 părechi de ghete (păpuci) cu și-nor pentru:

numai 7 cor.

Cartelarea concurenței a lăsat Centralei noastre să facă ofert numai la privați și la oferenți anumiți. Eu am fost deci imputernicit a vinde ori-cui *2 părechi de ghete pentru bărbați și 2 părechi de ghete pentru femei*, bruni ori negri, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, de *piele*, galoșați, cu tălpi tari de piele, — toate 4 părecsile cu numai 7 cor. Trimiterea cu rambursă. Totuși cei-ce nu să nimeresc, să schimbă ori să dau banii napoi fără greș. (300) 3—5.

P. Lust, Krakau, Nr. 24.

Grâu, cucuruz

să caută spre cumpărare grâu și cucuruz cu vagonul, în ori-ce stațiune a calei ferate din provincie.

Adresa la Administrația acestei foi. (307) 2—3

Anunț de căsătorie.

O fată cu bune studii, eco-noamă distinsă și cu zestre frumoasă, dorește casatorie cu un bărbat potrivit, diplomat, care

să nu fie trecut de 30—35 ani, om serios și moral. Avere nu e chiar necesar. — Oferte a să trimită la Administrația „Libertatea” care le va imanua persoanei interesate. (309) 2—3

„Cassa de păstrare” (reuniune) în Săliște.

CONVOCARE.

P. T. Membrii Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște să convoacă la a

XXV-a adunare generală ordinară,

conform §. 15 din statutele reuniunii pe Joi 12/25 Martie a. c. la 2 ore p. m. în sala festivă a școalei gr.-or. române din Săliște, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
  2. Raportul general al Direcțiunii.
  3. Raportul consiliului de inspecțiune.
  4. Stabilirea bilanțului cu 31 Decemvrie 1908.
  5. Propunerea Direcțiunii pentru votarea Normativului salarial.
  6. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii Direcțiunii și ai Conziliului de inspecțiune.
  7. Alegerea Conziliului de inspecțiune conform §. 20 din statute.
- Din ședința Direcțiunii »Cassei de păstrare« (reuniune) în Săliște, ținută la 2 Martie 1909.

(313) 1—1

Diracțiunea.

Active.

Bilanț cu 31 Decemvrie 1908.

Passive.

Cassa	K 43.504.47	Capital societar	K 26.000.—
Imprumuturi ipotecare	» 488.923.50	Fondul de rezervă	» 100.000.—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi	» 297.351.—	Fondul special de rezervă	» 10.616.09
Cambii	» 699.759.—	Fondul de binefaceri	» 56.703.61
Imprumuturi în cont-curent	» 724.488.31	Fondul de penziune	» 13.084.46
Efecte publice și diverse acții	» 204.720.—	Fondul spitalului public, Săliște	» 37.282.44
Casele institutului	» 99.000.—	Depuneri spre fructificare	» 1.899.091.67
Realități	» 743.65	Depuneri în cassete de economisire	» 5.521.37
Imprumuturi din fondul de binefaceri	» 38.799.98	Credite de cont-curent	» 494.286.88
Depunerea fondului de binefacere	» 17.903.63	Interese anticipate pro 1909	» 17.555.44
Depunerea fondului de penziune	» 13.084.46	Diverse conturi creditoare	» 7.864.88
Depun. înființindului spital public, Săliște	» 37.282.44	Profit net	» 21.445.70
Mobilier după amortizare	» 2.448.76		
Diversi debitori și int. transit. restante	» 21.443.34		
	K 2,689.452.54		K 2,689.452.54

Debit.

Contul Profit și Pierdere.

Credit.

Interese:		Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	K 81.159.88	dela imprumuturi ipotecare	K 34.764.54
pntru fondul de binefaceri	» 633.30	» imprumuturi pe oblig. cu caventi	» 23.842.53
pentru fondul de penziune	» 582.73	» imprumuturi pe cambii	» 38.879.98
Spese:		» imprumutul în cont curent	» 21.624.70
salare și bani de cuartir	K 9.577.10	» efecte	» 8.087.30
imprimate, registre, porto, diverse	» 4.935.68	Chirii	» 2.585.93
marce de prezență	» 1.245.—	Proviziuni și alte venite	» 3.720.17
Dare:			
directă	K 4.112.69		
10% după interesele la depuneri	» 8.115.99		
Amortizări:			
din casele institutului	K 500.—		
din mobiliar	» 272.08		
din pretenziuni	» 925.—		
Profit curat	» 21.445.70		
	K 133.505.15		K 133.505.15

Săliște, în 31 Decemvrie 1908.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Nicolae Calefariu m. p.,
prezident. Dr. Nicolae Comșa m. p.,
vice-prezident. C. Hertia m. p.,
șef-contabil.
Dumitru Roșca m. p., cassar. Dumitru Lăpădatu m. p., secretar. Petru I. Comșa m. p.
Iacob Steflea m. p. Bucur Comșa m. p. Ioan Bârsan m. p. Iosif Lissai
revizor-expert al „Solidarității”.

Subsemnatul conziliu de inspecție am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în conzonanță cu registrele institutului.

Săliște, în 2 Martie 1909.

Nicolau Henția m. p., preș. Ioan Banelu m. p. Ilie Hoclota m. p. Constantin Criștiu m. p.